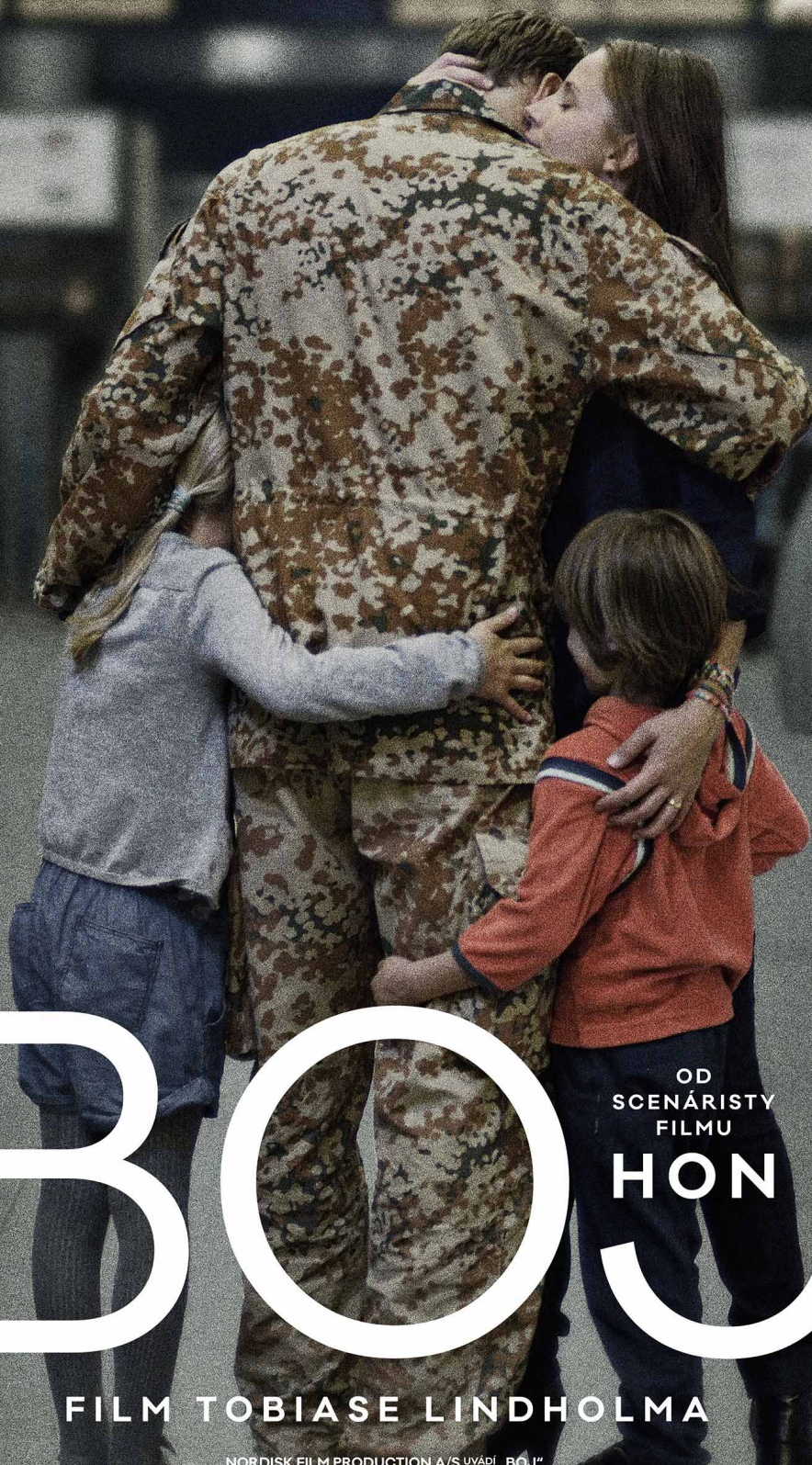

VÁLKOU TO NEKONČÍ

BOJ

OD
SCENÁRISTY
FILMU
HON

FILM TOBIASE LINDHOLMA

NORDISK FILM PRODUCTION A/S UVÁDÍ „BOJ“

V HLAVNÍCH ROLÍCH PILOU ASBÆK TUVA NOVOTNÝ SØREN MALLING CHARLOTTE MUNCK DÅR SALIM DULFI AL-JABOURI KAMERA MAGNUS NORDENHOF JØNCK, DFF STRÍH ADAM NIELSEN
ZVUK MORTEN GREEN HUDBA SUNE ROSE WAGNER VÝPRAVA THOMAS GREVE KOSTÝMY LOUIZE NISSEN ÚČESY A MAKEUP BJØRG SERUP VÝKONNÁ PRODUKCE MAJ-BRITT PAULMANN DÅLSGAARD
VEDOUČÍ POSTPRODUKCE METTE HØST HANSEN VÝKONNÍ PRODUCENTI HENRIK ZEIN LENA HAUGAARD OLIVIER COURSON RON HALPERN PRODUKCE RENÉ EZRA & TOMAS RADOOR
SCÉNÁŘ A REŽIE TOBIAS LINDHOLM VYROBIL NORDISK FILM PRODUCTION A/S S PODPOROU DANISH FILM INSTITUTE V ASOCIACI S DR NORDISK FILM & TV FOND A STUDIOCANAL
© 2015 NORDISK FILM PRODUCTION A/S

PRESSKIT BOJ | Krigen

Drama, Dánsko 2015
115 min

Režie: Tobias Lindholm
Kamera: Magnus Nordenhof Jønck
Střih: Adam Nielsen
Hudba: Sune Wagner
Hrají: Pilou Asbæk, Tuva Novotny, Claus M. Pedersen a další...

Premiéra: 28. dubna 2016

Distribuce ČR: KVIFF Distribution

Český trailer: <https://www.youtube.com/watch?v=tfMoqZXV-qg>

Více informací o filmu: www.aerofilms.cz/boj

PRESS KONTAKT:

Aerofilms | Radka Urbancová | radka.urbancova@aerofilms.cz | +420 774 483 165

Fotografie v tiskové kvalitě a další materiály ke stažení najdete na úložném systému aero.capsa.cz (přístupové údaje na vyžádání).

SYNOPSIS

Vojenský důstojník Claus (Pilou Asbæk) je se svou jednotkou na zahraniční misi, zatímco jeho žena Maria (Tuva Novotny) se doma snaží vypořádat s každodenními starostmi a péčí o tři děti. Během rutinní obhlídky se jednotka dostane pod těžkou křížovou palbu a Claus je v krizové situaci donucen učinit rozhodnutí, které vyústí v odvolání z mise a obvinění z válečného zločinu. Nekompromisní soudní dohra však zdaleka není tak tíživá jako morální dilema, které Clause nutí volit mezi osobní ctí a zájmy vlastní rodiny. Mistr tichého napětí Tobias Lindholm představuje po filmech *Hon* nebo *Únos* další působivé drama, které si hned po premiérovém uvedení na festivalu v Benátkách vysloužilo mimořádné ovace, korunované nominací na Oscara za nejlepší cizojazyčný film.

PROČ TENTO FILM

„Vynikající scénář bývá u severských filmů skoro součástí standardní výbavy. Občas se nicméně objeví talent, který je i v tomto kontextu výjimečný. Před pár lety diváky takhle strhnul geniální scénář Tobiase Lindholma k atmosférickému a nervy drásajícímu dramatu *Hon*. Lindholm si své vyprávění plně chytře budovaného napětí navíc dokáže sám prvotřídně zrežimovat, jak definitivně dokazuje morální thriller *Boj*. O svědomí, odpovědnosti a dilematech, které zažívá voják ve válce i doma, vypráví nečernobíle, a hlavně mimořádně poutavě. To hodně baví nejen Akademii, která ho nominovala na Oscara, ale i nás, stejně jako dramaturgy karlovarského festivalu a ČT.. Proto jsme se společně rozhodli udělat z tohoto mimořádného snímku druhý titul projektu KVIFF Distribution.“

Jan Noháč, Aerofilms

O KVIFF DISTRIBUTION

Film *Boj* vstoupí do českých kin pod novým distribučním labelem KVIFF Distribution, který vytvořil Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary v roce 2015 ve spolupráci s Českou televizí a distribuční společností Aerofilms.

Díky KVIFF Distribution budou v průběhu roku do české distribuce uváděny zajímavé filmové tituly ze světové produkce. Česká televize zase vytipuje nejzajímavější televizní filmy a nabídne je pro mimořádné promítání v kinech. Smyslem této aktivity je uvést do domácí distribuce originální a umělecky hodnotné snímky, které by jinak složitě hledaly cestu k divákovi standardní distribuční cestou. Jednotlivé subjekty v rámci svých aktivit mohou uvedení na domácí trh podpořit například marketingovou kampaní, mediálním zviditelněním, speciálním režimem premiéry a nasazení nebo finanční spoluúčastí na nákupu práv, a tím nabídnout divákům možnost zhlédnutí kvalitních filmů mimo mainstreamovou distribuci.

Prvním titulem labelu KVIFF Distribution byl film *Mládí* italského režiséra Paola Sorrentina, který byl s velkým diváckým ohlasem do českých kin uveden 8. října 2015.

FILM TOBIASE LINDHOLMA

V roce 2010 Tobias Lindholm zaštil a také napsal vězeňské drama *R*, které vytvořil ve spolupráci s režisérem Michaellem Noerem. Ve stejném roce pracoval jako jeden ze scénáristů na vybraných epizodách dánského kultovního seriálu *Borgen* (2010). V roce 2012 napsal a režíroval *Únos*, film oslavovaný doma i v cizině, který získal cenu kritiků za nejlepší dánský film (Bodil) a dalších pět ocenění Dánské akademie (Robert).

Stejně jako v *R* a v *Únosu*, Lindholm opět do filmu angažoval ty, co byli konfliktu nejbližší. Do filmu *Boj* zapojil dánské vojáky i bojovníky Talibánu, příbuzné a uprchlíky, aby byl film co nejrealističtější.

PROHLÁŠENÍ REŽISÉRA

„Nikdy jsem nebyl vojákem. Nikdy jsem nebojoval. Válku znám jen jako divák, z televize a jako zábavu. Když jsem se rozhodl natočit *Boj*, musel jsem najít lidi, kterých se válka bezprostředně dotkla: dánské vojáky a bojovníky Talibánu, příbuzné a uprchlíky. Potřeboval jsem pochopit její složitost a logiku, a přesto neříct o válčení pravdu, protože nevěřím, že nějaká pravda existuje. Místo toho jsem chtěl vyprávět příběhy o lidech ve válce. Protože ti existují. A pro mě je *Boj* právě o nich.“

Tobias Lindholm, červenec 2016

ZE ZAHRANIČNÍCH OHLASŮ

„Uchvacující a provokativní dílo.“ – Guardian

„Strhující a neuvěřitelně citlivé drama z války v Afghánistánu.“ – Variety

„Asbæk podává bezchybný a přesvědčivý výkon.“ – The Playlist

„Lindholm má obdivuhodný talent perfektně analyzovat lidské emoce.“ – Cineuropa

„Jeden z nejlepších válečných filmů všech dob.“ – Boston Globe

BIOGRAFIE TVŮRCŮ

Tobias Lindholm

Poté, co Tobias Lindholm v roce 2007 absolvoval Dánskou národní filmovou školu, se jeho jméno objevuje ve spojitosti s nejnámějšími dánskými filmy a televizními pořady. V roce 2013 byl zařazen na seznam *Nejslibnějších mladých scénáristů*, který sestavuje časopis *Variety*. Slávu ovšem Tobias Lindholm získal nejen jako scénárista, ale i jako režisér.

V roce 2010 Tobias Lindholm zaštil a také napsal vězeňské drama *R*, které vytvořil ve spolupráci s režisérem Michaellem Noerem. Ve stejném roce pracoval jako jeden ze scénáristů na vybraných epizodách dánského kultovního seriálu *Borgen* (2010). V roce 2012 napsal a režíroval *Únos*, film oslavovaný doma i v cizině, který získal cenu kritiků za nejlepší dánský film (Bodil) a dalších pět ocenění Dánské akademie (Robert). Nyní dokončil další celovečerní film *Boj*, opět s Pilou Asbækem v hlavní roli. Uznání se Tobiasi Lindholmovi dostalo také za práci na scénářích pro poslední tři produkce Thomase Vinterberga: *Submarino* (2010), kritikami velmi dobře přijímaný a na Oscara nominovaný *Lov* (2012) a *Kollektivet*, který bude mít premiéru v roce 2016. V roce 2013 získal Lindholm globální filmovou cenu Mahindry a Sundance institutu za přípravné práce na filmu *Boj*.

Pilou Asbæk

V *Boji* si Pilou zahrál už potřetí hlavní roli ve filmu Tobiasa Lindholma. Spolupráce těchto dvou začala v roce 2010 v kritiky oceňovaném dramatu z prostředí věznice *R*. Byl to Asbækův debut a za ztvárnění Runeho získal dánskou cenu kritiky (Bodil) za nejlepší herecký výkon. V roce 2012 si zahrál kuchaře Mikkela v cenami ověřeném filmu Tobiasa Lindholma *Únos*. V *Boji* představuje postavu Clause.

Kromě toho, že hrál v řadě úspěšných dánských filmů, odstartoval Pilou Asbæk úspěšnou mezinárodní kariéru, když si mimo jiné zahrál po boku Jeremy Ironse a Francoise Arnaude v televizním seriálu *Borgiové* (2013) a s Lucem Bessonem pracoval na sci-fi dramatu *Lucy* (2014) spolu se Scarlett Johansson a Morganem Freemanem. Naposledy dostal příležitost v mezinárodní produkci s rolí římského císaře Piláta Pontského ve vznikajícím remaku filmu *Ben-Hur*.

Tuva Novotny

Na filmu *Boj* spolu Tobias Lindholm a Tuva Novotny pracovali poprvé, přestože Novotny patří k jedné z nejvyhledávanějších hereček ve Skandinávii. V roce 2002 dostala na Berlinale ocenění Shooting Star a od té doby pracovala na různých dánských, švédských, norských a mezinárodních produkcích.

Její průlomovým filmem bylo *Jalla! Jalla!* režiséra Josefa Farese z roku 2000 a poté následovala řada významných výkonů, například účinkování v norském seriálu *Dag*, za nějž v roce 2011 dostala televizní cenu v kategorii nejlepší herečka. V roce 2016 se Novotny objeví v novém norském dramatu z 2. světové války *Kongens nei (Králova volba)*, kde hraje po boku Jespera Christensena. Spolu s Akselem Henniem a Danicou Curcic hraje také v norském televizním seriálu *Nobel*, který se brzy chystá na televizní obrazovky.

ROZHOVOR S TOBIASEM LINDHOLMEM

Ve svém třetím celovečerním filmu „Boj“ pokračuje Tobias Lindholm ve zkoumání, jak lidé reagují pod extrémním tlakem. Tentokrát jde o více, než jindy, protože se dánský velitel roty musí rozhodnout mezi zodpovědností ke svým vojákům, místními Afghánci, svojí rodinou doma v Dánsku a psanými i nepsanými pravidly boje. Filmy Tobiase Lindholma jsou plné klaustrofobie. Co se děje s lidmi, když jsou zamčeni v jedné místnosti a jsou vystaveni extrémnímu tlaku? Jak spolu jednáme a řešíme konflikty, když nemáme žádnou fyzickou ani emocionální únikovou cestu?

V *R* (2010 s Michaelem Noerem) se snaží nový vězeň Rune nalézt své místo v rámci vnitřní hierarchie uzavřené věznice. V *Únosu* bojuje lodní kuchař Mikkel o přežití na lodi unesené somálskými piráty, zatímco Peter, prezident lodní společnosti intenzivně vyjednává o propuštění rukojmích. A nyní se v *Boji* ocitá velitel roty pod nepřátelskou palbou a učiní rozhodnutí, které má důsledky pro něj, jeho muže, místní Afghánce i jeho rodinu doma v Dánsku.

„Posledních 14 let je dánský národ ve válce. To, že posíláme mladé muže bojovat ne za obranu našich hranic, ale kvůli abstraktnějším politickým rozhodnutím, definovalo mou generaci více než cokoli jiného,“ vysvětluje Tobias Lindholm, proč si za námět svého filmu vybral válku v Afghánistánu.

„Vždycky se mi líbily americké filmy o válce ve Vietnamu a vnímal jsem je jako způsob, jak americká společnost kolektivně zpracovává své trauma. Tento film je mým popíchnutím ke zpracování dánské vojenské přítomnosti v Iráku a Afghánistánu – k procesu, který podle mě vlastně ještě vůbec nezačal. Je ale na čase, abychom se podívali na to, kam jsme naše muže ve jménu demokracie posílali.“

Pochopení spíše než odsouzení

Na rozdíl od filmů o válce ve Vietnamu jako *Lovec jelenů* (*The Deer Hunter*) a *Apokalypsa* (*Apocalypse Now*), které odhalují absurditu války, Lindholmův *Boj* nemá žádné jednoznačné politické poselství. Jeho cílem není určit, zda byla válka v Afghánistánu správná nebo ne, ale osvětlit dopady války na všechny její účastníky. Jedná se tam tedy spíše o porozumění než odsouzení.

„Chci do debaty přispět různými nuancemi tím, že obhajuji co možná nejvíce postojů, stavím se do role ostatních, místo toho, abych příběh vyprávěl ze svého politického hlediska, které vychází z něčeho, co jsem sám na vlastní kůži nezažil. Já jsem nikdy ve válce nebyl a tak jsem si říkal, že začnu něčím, co mě naučila má milá levicově orientovaná matka: válka je zlá, takže lidé, co válčí, jsou také zlí. Tento „logický“ závěr jsem chtěl zpochybnit,“ říká Lindholm.

Filmový protagonist Claus se v bojové vřavě rozhodne upřednostnit bezpečnost svých mužů před bezpečím místních obyvatel. V jiných scénách je vidět, jak se vojáci chovají k Afgháncům hrubě a jak vtipkují, když zastřelí nepřítele. Lindholm to komentuje: *„Možná to vypadá cynicky, ale když je váš život každý den v ohrožení a vy se díváte, jak vám před očima umírají kamarádi, vaše morální zásady se mění. Když nikdy nevíte, kde je zakopaná náslapná mina a kdo ji zakopal, je jen přirozené, že se máte před cizími lidmi na pozoru.“*

„Neříkat, že je to správně, jen že je to všechno až příliš lidské. A o to jediné jde: vyprávět příběh tak, abychom se s těmi lidmi mohli ztotožnit,“ říká Lindholm.

„To konkrétní dilema ve filmu spočívá v tom, že někteří musí zemřít, aby jiní mohli žít. Jak se má člověk sakra o něčem takovém rozhodnout, když mu kulky sviští kolem hlavy? Zajímá mě, co s lidmi udělá, když se do podobné situace dostanou a mají takovou zodpovědnost. Kdo jsou ti mladíci, když je tam posílají, kým jsou tam a kým se stali po návratu domů? Jak se na to můžeme dívat co nejobjektivněji, aniž bychom odsoudili jejich činy? Jak polidštit nelidské? Jak vůbec můžeme pochopit jejich situaci?“

Pravidla reality

Pro Lindholma vede cesta k porozumění přes důkladný průzkum. Když spolu s Noerem pracovali na filmu *R*, řídili se dogmatem „Pravidla reality.“ Oba režiséři si tento přístup zachovali i v dalších filmech.

„Skutečný život mi přijde šíleně fascinující,“ říká Lindholm. *Přijde mi zajímavé najít si kousíček reality, na nějž se můžu zaměřit, stát se jeho otrokem a spojit s ním svou krev. Nevytvářím realitu podle toho, co se mi hodí do zápletky, ale nechávám, aby se má zápletka řídila tím, co jí realita nabízí.“*

Když Lindholm psal scénář, konzultoval jej s veterány z Afghánistánu, s příbuznými vojáků, obhájcem a bývalým bojovníkem Talibánu, kterého potkal v Turecku, kde se film natáčel. Objevil tam také afghánské uprchlíky, které nechal ve filmu hrát. V afghánské části filmu hrají jen tři profesionální herci: Pilou Asbæk Clause, Dar Salim jeho zástupce Najiba a Dulfi Al-Jaburi vojáka Lasseho. Zbytek jednotky hrají profesionální vojáci, kteří byli v Afghánistánu. Byli klíčoví pro pochopení logiky armádního světa do posledního detailu, jako je hierarchie udílení rozkazů nebo radiové komunikace. Při natáčení předváděli, jak se vojáci na misích pohybují a chovají. Navíc se s nimi nečekaně pohodově pracovalo.

„Na vojácích je dobré, že jsou zvyklí brát výcvik vážně. A výcvik je něco jako hraní. Je to jen, jako kdybyste byli ve válce. A to je stejné jako filmová produkce. Vojáci mají navíc dar být na místě včas, mít věci nachystané a dělat, co se jim řekne. Zato práce s dětmi byla mnohem náročnější,“ vypráví Lindholm a myslí tím scény s Clausovou ženou a třemi dětmi doma v Dánsku, které tvoří významnou část filmu.

Domov jako válečná zóna

R se odehrává na jednom místě, ve vězení. *Únos* se točil na dvou lokacích: na lodi a v sídle lodní společnosti. V *Boji* Lindholm expandoval do tří dějišť: válečné zóny v Afghanistánu, Clausově domovu v Dánsku, kde jeho nepřítomnost dopadá na rodinu, a soudní síň, kde je jako občan souzen za rozhodnutí, které během války udělal.

„Chtěl jsem rozšířit záběr – jak vizuálně, tak obsahově,“ vysvětluje Lindholm. „Nejtěžší bylo začlenit domov jako další dějiště – pracovat s pocitem války doma a popsat dopady toho, že tatínka vytáhli pryč z rovnice a poslali ho pryč čelit smrtelnému nebezpečí. Část týkající se domova je pro příběh zásadní, protože člověk, který odchází do války, není jen prázdná nádoba. Je to něčí manžel, něčí syn a něčí otec. Kdyby šlo jen o něj, co na tom? Ale nejde. Jeho život se dotýká mnoha lidí. Je těžké se cítit dotčen počtem zabitých, o nichž se mluví ve zprávách. Ale když si představíte všechny ty lidi, kterým se změní život, když na misi vyšlou jen jediného člověka, je to úplně jiný příběh.“

V ústřední scéně afghánský otec prosí, zda by mohla jeho rodina strávit v táboře noc, protože je Talibánci chtějí zabít. Claus pošle rodinu pryč, ale tomu muži řekne, že sám jako otec tří dětí jeho dilematu rozumí. „Ale vaše děti jsou v bezpečí,“ nesouhlasí s ním afghánský otec.

Stejně tak můžete argumentovat, že jakkoli jsou možná dánští vojáci a jejich rodiny ohrožené, Afghánci si přece jen vytáhli kratší sirku. Proč tedy nevyprávět jejich příběh?

„Pro Afghánce je to strašné. Jejich situace jsme se dotkli tím, že setkání s nimi ve filmu spustí řadu reakcí,“ říká Lindholm. „Ale já jsem se náhodou narodil jako světlovlasý, heterosexuální Skandinávec s modrýma očima a žádnou chronickou nemocí. Privilegovanější podmínky si jen stěží dokážeme představit. Představte si, jak točím příběh, který uspokojujivě líčí realitu v Afghánistánu – bylo by ode mě arogantní si myslet, že bych to dokázal. Životní podmínky, kultura a tradice jsou v lidech natolik zakořeněné, že bych nikdy nedosáhl skutečného porozumění jejich logice. Se vši pokorou se proto snažím dělat své filmy po svém.“

Pozorovatel Lindholm

Dívat se na film Tobiasi Lindholma je trochu jako pozorovat brouky ve sklenici: díváme se na ně skrz sklo, jak se kroutí v malé nádobě, ale sami se jich nedotýkáme.

„Nechtěl bych tam mezi ty lidi spadnout a nárokovat si jejich emoce,“ říká. „Myslím, že je mnohem zajímavější vytvořit situace, kdy se na ně díváme zvenku, konec konců přesně tak žijeme mezi lidmi. Nikdy nebudu vámi. Existujete pro mě jen tak, jak se s vámi střetávám. A stejně je tomu i ve filmech.“

Má-li hovořit o inspiraci, zmiňuje Lindholm především velkého dánského dokumentaristu Jørgena Lethe, který se proslavil poetickými antropologickými studii lidí.

„Hodně jsem se od Lethe naučil trvat si na tom pozorovat lidi, aniž bych je při tom posuzoval, nechat je být tím, čím jsou, a tak je nechat žít. Abych mohl vyprávět souvislý příběh, musím tohle porušit, ale snažím se vyhnout hodnotícím soudům a romantickým interpretacím. Nejlepší je pozorovat co se děje pokud možno co nejstřízlivěji.“

„Není nutné cpát divákům do chřtánu pocity filmových postav“, říká Lindholm. „Jako společenské bytosti dokážeme velmi dobře číst ostatní lidi, aniž by musel kdokoli něco říkat.“

„Vždycky bych radši řekl o něco méně než o něco navíc. Jako by si tvůrci některých filmů mysleli, že si diváci v šatně před kinem nachystají svou pozornost. A pak jim předloží hromadu nedůležitých detailů, které zabírají místo, a publikum zatěžují místo toho, aby jim nechali prostor zapojit jejich vlastní zkušenosti a zabrat se do filmu.“